

LA LEGALIZACIÓ DELS LLIBRES DELS EMPRESARIS EN EL REGISTRE MERCANTIL

El dia 30 d'abril finalitza, amb caràcter general (cas de finalització de l'exercici comptable el 31 de desembre), el termini per a dur a terme la legalització dels llibres dels empresaris en els Registres Mercantils.

Els empresaris individuals i les companyies mercantils estan obligats a legalitzar els llibres assenyalats per l'article 27 del Codi de Comerç com "de gestió obligatòria". Es tracta d'una obligació legal amb la qual s'intenta aconseguir el major grau d'autenticitat de la comptabilitat i de les actes dels òrgans col·legiats de les societats mercantils, evitant que s'adaptin a conveniència de l'empresari en funció de circumstàncies posteriors.

Els llibres que obligatòriament han de portar els empresaris són de tres tipus:

- **Llibres comptables:** Llibre diari, Llibre d'inventaris i comptes anuals. Els empresaris tenen l'obligació legal de portar este tipus de llibres de forma ordenada, com un instrument de control de les actuacions dels empresaris i les societats mercantils, permetent un seguiment cronològic de totes les operacions. El Llibre Major no ha sigut catalogat com a obligatori, però a l'ésser la base per a la configuració del balanç de situació la seua gestió és imprescindible.

- **Llibres societaris:** Llibre d'Actes dels òrgans col·legiats, Llibre Registre de Socis (SL), Llibre d'Accions Nominatives (SA), Llibre de Contractes del Soci Únic en la societat unipersonal i el Llibre d'Actes de les Decisions del Soci Únic. Estos, malgrat no constituir instruments formals al servici de la pràctica comptable, es conceben per a registrar determinats aspectes decisius en la vida societària.

- **Altres llibres:** exigits per la legislació fiscal i laboral, els quals poden ser igualment objecte de legalització en el Registre Mercantil.

Amb l'arribada de la "nova era digital", les modificacions legals aprovades pel legislador han anat encaminades a aconseguir una completa digitalització de totes les oficines i administracions

públiques. És per això que la Llei 14/2013, de 27 de setembre, de suport als emprenedors i la seua internacionalització, va introduir l'obligació de legalitzar els llibres dels empresaris en el Registre Mercantil de manera telemàtica després del seu emplenament en format electrònic. Es va eliminar, per tant, la possibilitat d'una legalització prèvia de llibres en blanc com fins llavors existia, amb el que este sistema, unit a l'exigència d'ús de sistemes de firma electrònica reconeguda, han aportat al procediment un important reforç de la seguretat jurídica.

El sistema instaurat per la llei esmentada i desenvolupat per les dos instruccions de la DGRN de febrer i juliol de 2015 és, en síntesi, el següent:

Amb caràcter general:

- Els llibres de gestió obligatòria han d'emplenar-se en suport electrònic.
- Han de ser legalitzats després del seu emplenament dins dels quatre mesos següents al tancament social (com a normal general, fins al dia 30 d'abril, per a totes aquelles societats l'exercici social de les quals coincideix amb l'any natural).
- Han de ser presentats telemàticament en el Registre Mercantil corresponent al domicili de l'empresari.
- Esta legalització telemàtica s'ha de realitzar mitjançant el programa Legalia del CORPME. (Seleccionar l'opció "Legalització de llibres" i en l'apartat Programes descarregar el programa polsant sobre "Legalització digital de llibres Legalia")
- Excepcionalment i per problemes tècnics, quan no siga possible la legalització telemàtica es permet la presentació mitjançant dispositius d'emmagatzematge de dades.

Tràmits

- El registrador ha de comprovar el compliment dels requisits necessaris per a procedir a la legalització dels llibres. El registrador deu:

Procedir a l'esborrament immediat de l'arxiu una vegada legalitzat o una vegada caducat el seient de presentació si no s'han esmenat els defectes, de manera que es garantisca la confidencialitat i seguretat dels arxius.

- Certificar del Llibre Diari i del Llibre de Legalitzacions reflectint-se la circumstància d'haver-se practicat la legalització.

Certificació Registral i prova de la legalització

- S'ha d'acompanyar l'arxiu electrònic en el seu moment legalitzat i de l'empremta digital del qual quede constància en el *RM.

- Serà sol·licitada pel Jutge a petició de l'empresari o si en el procediment es considera necessari

- El registrador certificarà que els fitxers continguts en el suport es corresponen amb els llibres legalitzats per generar la mateixa empremta digital.

- Es procedirà a la impressió de l'arxiu presentat. El conjunt format per la impressió així realitzada i la certificació té el valor probatori previst en la Llei d'Enjudiciament Civil (art 327 LEC) per als documents privats.

Qüestions tècniques

Les instruccions de la DG aborden qüestions tècniques relatives al xifratge d'arxius i altres matèries. La presentació de llibres encriptats o xifratges no constitueix defecte que impedisca la legalització quan així interesse a l'empresari per raons de confidencialitat i seguretat dels arxius. En estos casos, pot utilitzar sobre cada fitxer que desitge encriptar algun dels algorismes disponibles en el mercat i que siguen habilitats en la plataforma del CORPME.